

ΑΝΤΩΝΗΣ Π. ΑΡΓΥΡΟΣ

Η Μάχη στο Ύψωμα 731 Οι Θερμοπύλες της Ηπείρου [9 – 24 Μαρτίου 1941]

«Ένα βήμα πίσω, ο τάφος της Ελλάδος»

ΑΘΗΝΑΙ 2021

Το ύψωμα 731

• Η διαταγή του Διοικητή Τχου Δημήτριου Κασλά, προς τους στρατιώτες του 2ου Τάγματος,: «Επί των κατεχομένων θέσεων θα αμυνθώμεν μέχρις εσχάτων. Ουδείς θα κινηθεί προς τα πίσω. Ο εχθρός θα διέλθει εκ της τοποθεσίας μας, μόνον όταν αποθάνωμεν άπαντες επί των θέσεων μας»

Ύψωμα 731

Η μάχη που έκρινε τον πόλεμο με τους Ιταλούς.

Ύψωμα 731: ΟΙ ΘΕΡΜΟΠΥΛΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΠΤΕΣΑΝ

9η Μαρτίου του 1941

Στις αρχές Μαρτίου 1941, ο ίδιος ο Μπενίτο Μουσολίνι έφτασε στην Αλβανία για να παρακολουθήσει από κοντά τις επιχειρήσεις. Κύριος στόχος, η διάσπαση του μετώπου σε μια γραμμή έξι χιλιομέτρων, από την Γκλάβα στο Μπούμπεσι. Την επιχείρηση είχε αναλάβει το όγδοο ιταλικό σώμα στρατού, που έριξε στη μάχη τέσσερις μεραρχίες και δυο τάγματα μελανοχιτώνων, κρατώντας άλλες δύο σε εφεδρεία. Απέναντι τους, η πρώτη ελληνική μεραρχία που πολεμούσε συνεχώς από την αρχή της εκστρατείας. Η πολυδιαφημισμένη «Εαρινή Επίθεση» των Ιταλών ξέσπασε στις 9 του Μάρτη του 1941 σε όλη τη γραμμή του μετώπου. Στις 26 του Μάρτη ο απολογισμός

ήταν τραγικός. Δώδεκα ιταλικές μεραρχίες με άφθονα εφόδια είχαν ριχτεί σε έξι καταπονημένες ελληνικές και δεν πήραν ούτε σπιθαμή εδάφους.

Ένα περιστατικό ηρωικό από το ελληνο-αλβανικό μέτωπο που δεν είναι τόσο πολύ γνωστό, διαδραματίστηκε κατά την διάρκεια της «Εαρινής Επίθεσης» των Ιταλών στο Ύψωμα 731.

Το εν λόγω ύψωμα (υψόμετρο 731 μ.) βρίσκεται περί τα 20 χλμ. βόρεια της Κλεισούρας. Ήταν ένα από τα ισχυρότερα ερείσματα που κατέλαβε ο Ελληνικός Στρατός κατά τους χειμερινούς αγώνες, που προηγήθηκαν, κλειδί της όλης τοποθεσίας, στον κεντρικό τομέα της Αλβανίας. Η παραμονή σε ελληνικά χέρια του υψώματος αυτού καταδίκασε κάθε προσπάθεια των Ιταλών. Η αρχή της ιταλικής επίθεσης έγινε νωρίς το πρωί της 9ης Μαρτίου, με σφοδρή δράση του πυροβολικού με όλμους και αεροπορικό βομβαρδισμό των ελληνικών θέσεων.

Ένας τιτάνιος αγώνας διεξήχθη. Στο ύψωμα 731, καθώς και στα γειτονικά υψώματα, πολέμησαν οι άνδρες του 5ου Συντάγματος της Ι Μεραρχίας που κατάγονταν κυρίως από την Καρδίτσα και τα Τρίκαλα. Στο διάστημα από 9 έως 11 Μαρτίου 1941, πενήντα Τρικαλινοί θυσιάστηκαν ηρωικά, υπερασπιζόμενοι το ύψωμα. Η τρίτη μέρα βρίσκει το 5^ο σύνταγμα Τρικάλων να έχει 586 άνδρες νεκρούς και τραυματίες, περίπου την μισή του δύναμη.

Η τιτανομαχία του Υψώματος 731

- Γράφει ο Δημήτρης Κωνσταντάρας- Σταθαράς:

«Ελέγαμε: ένα Μαραθώνα ακόμα! Ελέγαμε: μια Σαλαμίνα ακόμα! Ελέγαμε: ακόμα ένα Εικοσιένα! Και ήρτες τέλος Συ Μητέρα-Μέρα...»

Από τα βαθιά χαράματα της 28ης Οκτωβρίου 1940 μέχρι τον Απρίλιο του 1941 διαδραματίστηκαν επικά γεγονότα, που προκαλούν τη συγκίνηση και το θαυμασμό μας. Εμείς οι νεότεροι τα διαβάζουμε στην Ιστορία. Η προηγούμενη όμως γενιά τα έζησε ενεργά και τα έγραψε με ιδρώτα και αίμα πάνω στα βουνά της Βορείου Ηπείρου και της Αλβανίας.

- Η Ιστορία του Ελληνικού Έθνους της Εκδοτικής Αθηνών γράφει:

«Επί 7 ημέρες, ως τις 15 Μαρτίου η μεραρχία δοκιμάστηκε σκληρά, αλλά απέκρουσε τα κύματα των επιτιθέμενων αντιπάλων. Οι επιθέσεις και αντεπιθέσεις άρχιζαν με πυκνό κανονιοβολισμό που κατέσκαβε τα υψώματα, για να καταλήξουν σε συμπλοκές, όπου το λόγο είχαν η χειροβομβίδα και η λόγχη. Το ύψωμα 731, μεταξύ Αώου και Άψου, έμεινε θρυλικό. Ως τις 19 Μαρτίου, μετά από σχετική τριήμερη ανάπαυλα, οι

Ιταλοί εξαπέλυσαν κατά του υψώματος 731 όχι λιγότερες από 18 επιθέσεις. Το «731», όπως έμεινε γνωστό στην πολεμική ιστορία και των δύο αντιπάλων, υπήρξε ίσως ένα από τα πιο αιματοβαμμένα υψώματα ολόκληρου του παγκοσμίου πολέμου».

(ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ, Εκδοτική Αθηνών Α.Ε. 1978, τόμος ΙΕ, σελ.441-442).

- Ο λογοτέχνης και ακαδημαϊκός Άγγελος Τερζάκης, πολεμιστής του 1940, γράφει:

«Ξημερώνει η 10 Μαρτίου 1941 ,ημέρα Δευτέρα, και το πυροβολικό του Καβαλλέρο ξαναρχίζει. Ξαναρχίζει από την Τρεμπεσίνα, με πείσμα διπλό, γιατί η πρώτη μέρα χάθηκε κι αυτό είναι άσχημο για μιαν επίθεση, που πρέπει να το πετύχει στις πρώτες ώρες της. Το κανονίδι τώρα απλώνεται ανατολικά, στο 731. Είναι τέτοιο που μόνο με τους θρυλικούς βομβαρδισμούς του Βερντέν, στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο, μπορεί να παραβληθεί. Τ' ακούει και ζαρώνει περίτρομη η ψυχή του ανθρώπου. Τα ελληνικά πυρά της έκοψαν την ορμή, ως που το μεσημέρι οι Ιταλοί ενισχυμένοι με νέες δυνάμεις, ξανάρχισαν, όμως, το πεζικό κατόρθωσε με μόνα τα δικά του να σπάσει το πρώτο κύμα του εχθρού. Στις 6 τ' απόγεμα οι Ιταλοί άνοιγαν μεγάλη φωτιά κατά του 731. Χύμηξαν ύστερα με ταυτόχρονη προσπάθεια να το υπερκεράσουν από τη δημοσιά, ενώ έπιαναν και να βομβαρδίζουν την Τρεμπεσίνα. Είταν η έβδομη επίθεσή τους για το 731. Το ύψωμα έμπαινε πια, ζωσμένο με φλόγες στο θρύλο»

(Άγγελος Τερζάκης, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΪΑ 1940-1941, Αθήναι 1964, σελ.177-178).

**Ο τιτάνιος αγώνας στο ύψωμα 731 μέσα από το
ημερολόγιο του Ταξίαρχου**

Δημήτρη Κασλά

Στο προσωπικό χειρόγραφο ημερολόγιο του Ταγματάρχη (τότε) Δημητρίου Κασλά, από το Πουρί Ζαγοράς, Διοικητή του ΙΙ (2ου) Τάγματος του 5ου Συντάγματος Τρικάλων, που με τους στρατιώτες του υπερασπίστηκε το ύψωμα 731, αναφέρει:

«(Ημέρα πρώτη: Κυριακή 9η Μαρτίου 1941, «έναρξιν της επιθέσεως»)

(Πρωινές ώρες): Την 06:30 ώραν ήρξατο τρομακτικόν και καταιγιστικόν πυρ του εχθρικού Πυροβολικού και όλμων. Η πρώτη ομοβροντία μιας βαρέως Πυροβολαρχίας ερρίφθη ακριβώς την 06:30 ώραν επί του υψώματος 731, όπου ο Σταθμός Διοικήσεώς μου ήτο το σύνθημα της ενάρξεως της βολής.

Ο βομβαρδισμός συνεχίζεται με αυξάνουσαν έντασιν. Σμήνη αεροπλάνων ρίπτουν συνεχώς τα φορτία των επί των υψωμάτων 731 και 717. Το ύψωμα 731, όπου το Τάγμα μου, σείεται συνεχώς, σκόνη, φωτιά και καπνός, η ατμόσφαιρα είναι βαρεία, δύσκολα αναπνέει κανείς από τα αέρια των εκρήξεων, κόλασις πυρός, μας περιβάλλαν καπνοί και αι φλόγες, δεν μπορούμε να διακρίνουμε τι γίνεται εις απόστασιν 10 μέτρων.

Το ύψωμα 731 ήτο δασωμένον με δέντρα ύψους 4-5 μέτρων, εντός διώρου έμεινε γυμνόν. Τα συρματοπλέγματά μας κατεστράφησαν, τα χαρακώματα ισοπεδώθηκαν, οι στρατιώται καλύπτονται εις τας οπάς των οβίδων και αγωνίζονται απεγνωσμένα να επανορθώσουν τας ζημίας, ιδίως να προστατεύσουν τα πολυβόλα και οπλοπολυβόλα από την καταστροφήν, από τις πέτρες και χώματα που εγείροντο από τας εκρήξεις.

Τα υπάρχοντα επί του υψώματος 731 δύο πυροβόλα των 6,5 και αντιαρματικός ουλαμός των 37 κατεστράφησαν ολοτελώς.

Περί την 07:30 ώραν κατόρθωσα να επικοινωνήσω τηλεγραφικώς δια λίγα λεπτά με τον Συνταγματάρχην Κετσέαν, επίσης μετά του Διοικητού του Συγκροτήματος Συνταγματάρχου Γεωργούλα Ν., οι οποίοι αγωνιούσαν να πληροφορηθούν την κατάστασίν μας. Με ερώτησαν εάν οι άνδρες του Τάγματος κρατούν τας θέσεις των, τους απάντησα ότι οι Λόχοι ευρίσκονται εις τας θέσεις των.

Μου διεβίβασεν την εξής Διαταγήν γραπτήν: «Επί των θέσεών σας θ' αμυνθήτε μέχρις εσχάτων, Η Πατρίς, η Ανωτάτη Διοίκησης απαιτεί να κρατήσητε ψηλά την τιμήν των όπλων.».

...Του απήντησα: οτιδήποτε και αν συμβή δεν θα εγκαταλείψωμεν το 731 και έχω πεποίθησιν ότι δεν θα περάσουν οι Ιταλοί.

Περί την 8ην ώραν το Πυροβολικόν του εχθρού ήρχισε να επιμηκύνη την βολήν του εις τα μετόπισθεν του Τάγματος και την 08:30 έπαυσεν την βολήν του επί των υψωμάτων 731 και 717. Ήτο φανερόν πλέον ότι θα ήρχιζεν η επίθεσις των Ιταλών. Διέταξα τους Λόχους να ετοιμάσουν τα αυτόματα και να μη βάλουν από μεγάλας αποστάσεις, παρά μόνον όταν οι Ιταλοί θα έφθαναν εις ωρισμένα σημεία του εδάφους που υπεδείχθησαν επί τόπου εις απόστασιν περίπου 200 μέτρων.

Περί την 09:30 ώραν οι Ιταλοί χρησιμοποιούντες τας δεξιά του 5ου Λόχου βαθείας γραμμάς πλησιάζουν επικινδύνως και προσεγγίζουν τα κατεστραμμένα συρματοπλέγματα. Αρχίζει πλέον ο αγών διά της χειροβομβίδος. Οι Ιταλοί δοκιμάζουν με τρόπον και φωνάς τα καταστρεπτικά αποτελέσματα των αμυντικών μας χειροβομβίδων.

(Μεσημέρι): Την μεσημβρίαν προσπαθούν οι Ιταλοί να επαναλάβουν την επίθεσίν των, αλλά ευθύς ως αναπτύσσονται καθλούνται και διασκορπίζονται από το Πυροβολικό και τα Πολυβόλα μας.

(Απόγευμα): Το απόγευμα και ενώ μέχρι της στιγμής εκείνης τα εχθρικά πυρά είχαν αραιωθή, εκσπά και νέα επίθεσις μετά σφοδρού βομβαρδισμού, εφ' ολοκλήρου του τομέως της Ι Μεραρχίας και ανασκάπτεται πάλιν το έδαφος από το πυροβολικόν και τας βόμβας αεροπλάνων.

Οι στρατιώται περιμένουν να πλησιάσουν τα εχθρικά τμήματα πεζικού, τα παραλαμβάνουν με τα αυτόματα και τα αποδεκατίζουν με επιτυχείς ριπές και όταν ο εχθρός χρησιμοποιή τας βαθείας γραμμάς και προσεγγίζει τα χαρακώματα, επιτίθενται διά της χειροβομβίδος και της λόγχης.

Οι Ιταλοί όμως δεν παραιτούνται. Δοκιμάζουν διά μία ακόμα φορά, προτού νυκτώση, να διασπάσουν τας γραμμάς μας επί του υψώματος 731. Και η προσπάθεια αυτή αποκρούεται σε σοβαροτάτας απωλείας.

(Βράδυ): Η νύκτα μας βρίσκει όλους εξηντλημένους σωματικώς. Είμεθα όλη την ημέραν νηστικοί. Εν τούτοις κανείς δεν θέλει να φάγη. Έχουμε άφθονο κονιάκ. Οι Λόχοι δεν ζητούν ψωμί αλλά χειροβομβίδας αμυντικές και σκαπανικά εργαλεία. Καθ' όλην την νύκτα οι ημιονηγοί του Τάγματος, οι αφανείς αυτοί ήρωες επηγαινοερχόνταν εις τον σταθμόν εφοδιασμού διά να μας φέρουν εκατοντάδας φορτίων χειροβομβίδων, πυρομαχικών και λοιπών εφοδίων.

(Ημέρα δεύτερη: Δευτέρα 10 Μαρτίου 1941).

(Πρωινές ώρες): «Την 7ην πρωινήν ήρχισε πάλιν το ιταλικόν πυροβολικόν. Εις τας 9 ώρα αρχίζει η Ιταλική επίθεσις. Αυτήν την ημέραν κατευθύνεται προς το αριστερόν μας διά να υπερφαλαγγίσουν το 731 εκ του αριστερού. Οι Ιταλοί κινούνται με μυρίας προφυλάξεις, τους καταλαμβάνει πρώτον το Πυροβολικόν μας και τους αποδεκατίζει. Το Πυροβολικόν των Ιταλών προσπαθεί να υποστηρίξει την κινουμένην φάλαγγα.

Οι Ιταλοί προχωρούν κατά διαδοχικά κύματα με προφανή σκοπόν να καταλάβουν οπωσδήποτε το 731, χωρίς να λαμβάνουν υπ' όψιν τας απωλείας των. Οι Ιταλοί φθάνουν εις απόστασιν από 50-100 μ. από την γραμμήν αντιστάσεως. Διά να εξαπατήσουν τους στρατιώτας μας υψώνουν λευκά μανδύλια, προς στιγμήν υπέθεσαν ότι επρόκειτο να παραδοθούν.

Αντελήφθην εκ πρώτης στιγμής ότι επρόκειτο περί απάτης. Επενέβην αμέσως, διέταξα έντασιν των πυρών διά χειροβομβίδων και τοπικήν

αντεπίθεσιν. Οι Στρατιώται κραυγάζοντες την περίφημον πολεμικήν ιαχήν «αέρα» διά της λόγχης και των χειροβομβίδων αιφνιδιάζουν τους Ιταλούς, οι οποίοι αρχίζουν να τρέχουν προς τα οπίσω, μεταβαλόντες την υποχώρησίν των εις πανικόβλητον φυγήν. Η επίθεσις των συνετρίβη.

(Μεσημέρι): Ολίγον προ της μεσημβρίας διεξάγεται νέα προσπάθεια εις το ίδιο σημείον παρά Ιταλών κατόπιν πάλιν προπαρασκευής διά σφοδρού βομβαρδισμού και η επίθεσις αύτη συνετρίβη προ του ακαμάτου ηρωισμού των Λόχων, διά της λόγχης, μέχρι την 12:30 ώραν τρέπομεν εις νέαν άτακτον φυγήν τους Ιταλούς.

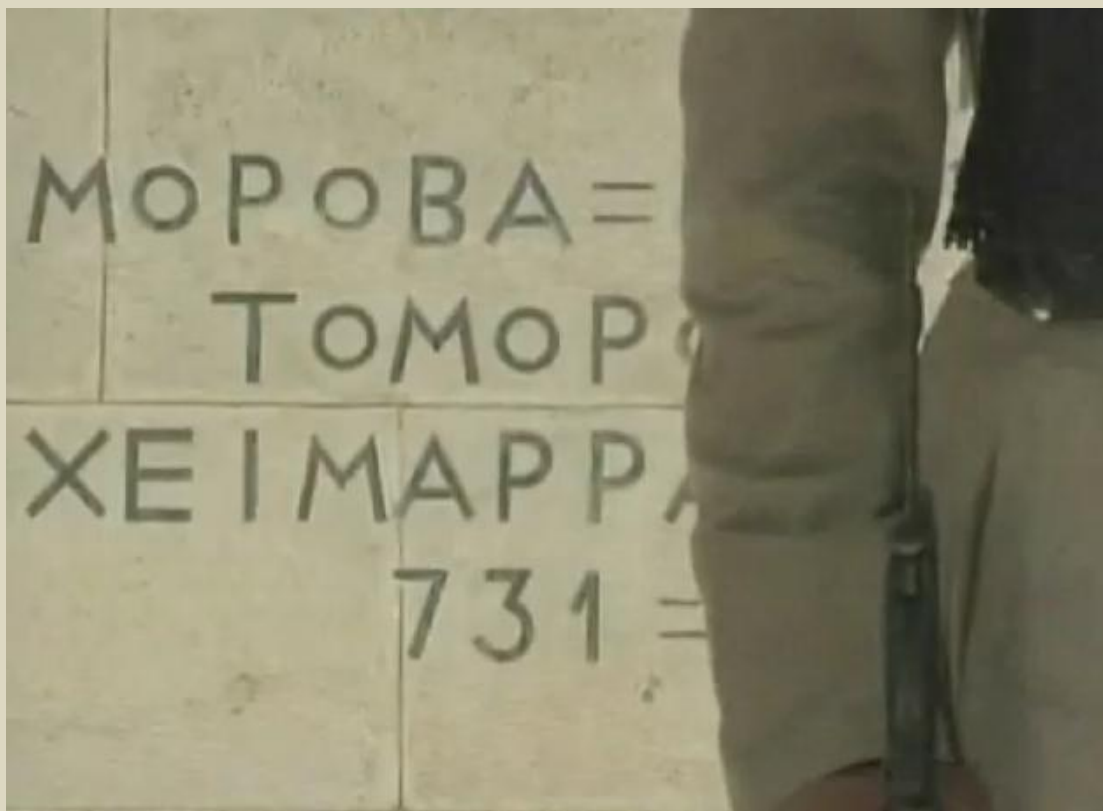
(Απόγευμα): ... Εις τας 06:30 αρχίζει βομβαρδισμός επί των υψωμάτων 731 και 717 και μετ' ολίγον νέα επίθεσις των Ιταλών και κατά των δύο πλευρών του υψώματος 731, δηλαδή εναντίον και των δύο Λόχων μου. Και η επίθεσις αυτή απεκρούσθη με βαρυτάτας απωλείας διά τον εχθρόν.

(Βράδυ): Προς το εσπέρας νομίζουν ότι θα κλονίσουν το ηθικόν των στρατιωτών μας, ρίπτουν δι' αεροπλάνων χιλιάδας προκηρύξεις, καλούν τους στρατιώτας μας να ρίψουν τα όπλα και να σπεύσουν να παραδοθούν. Αι προκηρύξεις αυτάί μόνον γέλωτας προσέφερον εις τους ηρωικούς οπλίτας.

Και η δευτέρα ημέρα της επιθέσεως έκλεισε με την απόλυτον διατήρησιν των θέσεων μας επί του υψώματος 731, καθώς επίσης και το δεξιά μου ΙΙΙ Τάγμα επί του υψώματος 717.»

Η «Εαρινή Επίθεση» των Ιταλών απέτυχε. Ο Μουσολίνι έφυγε ταπεινωμένος. Το ύψωμα 731 έγινε δόξα και το όνομά του γράφτηκε στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη: «731». *Η «Εαρινή Επίθεση» των Ιταλών απέτυχε. Ο Μουσολίνι έφυγε ταπεινωμένος. Το ύψωμα 731 έγινε δόξα και το όνομά του γράφτηκε στο μνημείο του Άγνωστου Στρατιώτη: «731».*

Πηγές: + ΑΡΧΕΙΟ [Δ.Γ. ΚΑΣΛΑΣ](#), + Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Τρικάλων

Απέτυχαν παταγωδώς...

Ο Ιωάννης Μυτιληναίος περιγράφει αναλυτικά τις υπόλοιπες μέρες, από τη δεύτερη (10-3-1941) έως και την τελευταία, δέκατη έκτη (24-3-1941), όπου οι Ιταλοί παρά τις δύο τελευταίες σκληρές επιθέσεις δεν κατόρθωσαν τελικά, να καταλάβουν το ύψωμα , για να επισημάνει ο Ιωάννης Μυτιληναίος:

Τελικά οι Ιταλοί δεν πέρασαν από το ύψ. 731 και η επίθεσή τους εκφυλίστηκε. Ο αρχιστράτηγος Αλέξανδρος Παπάγος, αναγνωρίζοντας τον ρόλο της Διοικήσεως και των μαχητών του, σε ειδική για τους αγώνες στο ύψ. 731 διαταγή του, αναφέρει μεταξύ άλλων: *"... Η προσπάθεια, την οποίαν καταβάλλει εναντίον σας ο εχθρός, δεν σας εκλόνισε, σας έδωσε μία νέα αφορμή να αποδείξετε, δια πολλοστήν φοράν, τας λαμπράς αρετάς σας και προπαντός την πίστην σας επί το δίκαιον τον αγώνος σας... Η μάχη αυτή, την οποίαν νικηφόρως διεξαγάγατε, σας εκάλυψε με δάφνας δόξης άφθαστου... Ολόκληρος ο Στρατός μας, τον οποίον Σεις τόσο λαμπρά αντιπροσωπεύετε*

και εις την ιστορίαν του οποίου προσθέσατε νέας ένδοξους σελίδας, σας παρακολουθεί και σας θαυμάζει. Σας απευθύνω τα πλέον θερμά συγχαρητήρια. Ζήτω ο Ελληνικός Στρατός".

ΓΕΣ/ΔΙΣ, «Έλληνοϊταλικός Πόλεμος 1940-41»

«... Εις τον ορισθέντα ως αντιπρόσωπον διὰ την υπογραφήν του πρωτοκόλλου εκχειρίας Διοικητήν του Ι/67 Τάγματος, εδόθη η ευκαιρία να διατρέξη το προ του 731 έδαφος μέχρι του προς Δυσμάς υψ. 717, μήκους 500 περίπου μέτρων και να αντιληφθή ιδίοις όμμασι την τρομακτικήν φθοράν ην είχαν υποστή οι Ιταλοί κατά τας εναντίον του 731 επιθέσεις των.

Ούτος, εις σχετικήν έκθεσίν του, αναφέρει ότι, καίτοι είχεν ήδη αντικρίσει εικόνας ανθρωποσφαγής εις τα πεδία μαχών εν Μακεδονία και Μικρά Ασία, εν τούτοις το μακάβριον και φρικιαστικόν θέαμα όπερ αντίκρυσεν εις τον μεταξύ του 731 και του 717 χώρον, υπερέβαινε τας δυνατότητας της φαντασίας του. Όλη σχεδόν η ορατή κατά μήκος της μεταξύ των δύο υψωμάτων κορυφογραμμής ζώνη, πλάτους 150 περίπου μέτρων, ήτο κεκαλυμμένη διά πτωμάτων, εγκατεσπαρμένων κατά σωρούς, μεταξύ των οποίων, ως διακοσμητικόν συμπλήρωμα, προέβαλον αποκεκομμένα μέλη κατατεμαχισθέντων μαχητών. Η μακάβριος εντύπωσις εκορυφούτο διά της θέας θανασίμου εναγκαλισμού αντιπάλων, εξ ων ουκ ολίγοι από της Ελληνικής πλευράς.

Ανάλογον εικόνα θα παρουσιάζον ασφαλώς και αι εκατέρωθεν της κορυφογραμμής προς τας χαράδρας Προι Μαθ και Προι Βέλες κατερχόμεναι κλιτείς (Αρχείον ΔΙΣ/Φ.682/Θ/1)

Σημειωτέον ότι, ως αναφέρεται εν τη εκθέσει του 19ου Συντάγματος, όπερ ημύνετο του υψ. 731, ο επί κεφαλής των αποσταλέντων υπό των Ιταλών εις τας Ελληνικάς γραμμάς την πρωίαν της 22ας Μαρτίου κηρύκων στρατιωτικός ιερεύς, υπέστη ισχυρόν ψυχικόν κλονισμόν επί τη θέα της τρομεράς ανθρωποσφαγής. Ούτος, καίτοι είχε διαδράμει με δεδεμένους οφθαλμούς το εγγύτερον προς τας Ελληνικάς γραμμάς έδαφος, ένθα η πυκνότης των πτωμάτων ήτο μεγαλυτέρα, εν τούτοις ευθύς ως ωδηγήθη εις το Σ.Δ. του ΙΙΙ/19 Τάγματος και τω αφηρέθη ο επίδεσμος των οφθαλμών, εκάλυψε το πρόσωπόν του δι' αμφοτέρων των χειρών, ψιθυρίζων "terribile" (τρομερόν), κατελήφθη υπό τρομώδους καταστάσεως και απητήθη αρκετή δόσις κονιάκ ίνα συνέλθη και ανακτήση την ηρεμίαν του.

Η εξαιρετική αυτή φθορά των ενεργησάντων τας εναντίον του υψ. 731 τμημάτων, δικαιολογεί την απόφασιν των Ιταλών όπως ανεγείρουν επί του υψώματος τούτου όπερ απεκάλεσαν «Ιεράν Ζώνην» (1) (Στρατάρχη Cavallero. «DIARIO» 14 Μαρτίου) το γενικόν μνημείον των πεσόντων εν Αλβανία μαχητών των ...»

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

«ΕΛΛΗΝΟΪΤΑΛΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 1940-41»

Πηγες:1.-[υψωμα 731](#)

2.- ["Υψωμα 731: Οι άγνωστες Θερμοπύλες τοῦ 1940](#)

ΑΝΤΩΝΗΣ Π. ΑΡΓΥΡΟΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΠΕ

ΑΝΤΩΝΗΣ Π.ΑΡΓΥΡΟΣ 18/10/2021